

РІВЕНЬ ПРОХОЛОСТІВ У РИСИСТИХ КОБИЛ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ПОРОДИ ТА СТРОКУ ЗАВОДСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ

К.І.Жувак

Харківський іподром

О.Б.Сушко

Інститут тваринництва УААН

А.С.Лабунець

Дібрівський кінний завод

У статті надані результати порівняльного аналізу рівня прохолостів у кобил орловської та російської рисистих порід в залежності від породи та терміну заводського використання.

Ключові слова: прохолости, кобили, порода, термін заводського використання

Сьогодні ми стаємо свідками стрімкого розвитку конярства в Україні. При цьому постійно зростають вимоги до племінних і продуктивних якостей коней. Найважливішою ланкою серед цих аспектів є організація відтворення. Отримання якісного поголів'я коней є досить складним і трудомістким технологічним процесом. У рисистому конярстві виключно важливу роль має репродуктивна здатність кобил. Тому кожен прохолост рисистої кобили певною мірою знижує економічну ефективність конярства [1-2]. У роботі з відтворення коней ідеальних результатів часто не досягають навіть провідні кінні заводи [3-5]. Для кобил швидкоалюрних порід причиною прохолостів може бути довготривалий, інтенсивний тренінг та іподромні випробування [6-7]. Дуже цікавий аспект в організації відтворення і репродукції коней є вивчення залежності репродуктивних здатностей кобил від вікового фактору в контексті строків заводського використання, а також вплив породних особливостей на ефективність відтворення.

Мета досліджень – вивчення впливу породного фактору та терміну заводського використання на репродуктивні якості, зокрема на причини та частоту прохолостів у кобил російської та орловської рисистих порід

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили в Дібрівському кінному заводі Миргородського району Полтавської області на кобилах орловської та російської рисистих порід. При проведенні досліджень використовували традиційні методи аналізу первинної зоотехнічної інформації та методи ректогенітального обстеження кобил. Групи кобил були сформовані за породною ознакою та строком заводського використання. Тварин утримували в однакових умовах, вони мали рівноцінні раціони, що відповідали зоотехнічним нормам (концентровані корми, сіно злакове та бобове, гідропонна добавка – для жеребних кобил на останніх місяцях вагітності).

Результати досліджень. Аналіз даних первинного зоотехнічного обліку останніх трьох років свідчать про те, що загальний рівень прохолостів, стосовно кількості спарованих у попередній рік кобил російської рисистої та орловської рисистої порід, значно різниться. Це традиційно пояснюється як результат іподромних навантажень, які на кобил російської рисистої породи значно вищі, ніж на кобил орловської рисистої породи, що визначено графіками розиграшів традиційних та нетрадиційних призів для кобил рисистих порід. Як свідчить табл.

1 процент кобил, що залишилися холостими після парувальної кампанії і в 2005, і в 2006, і в 2007 років по російській породі був вищий, ніж по орловській. У середньому по російській породі він складав 24 %, у той час, як рівень прохолостів для орловської рисистої породи дорівнював 16 % (рис.1).

**1.Динаміка прохолостів кобил орловської та російської рисистої породи
Дібрівського кінного заводу за 2005 - 2007 рр.**

Порода	2005			2006			2007		
	кіль- кість спаро- ваних кобил	кіль- кість холост их кобил	% прохо- лосту	кіль- кість спаро- ваних кобил	кіль- кість холост их кобил	% про- холо- сту	кіль- кість спаро- ваних кобил	кіль- кість холост их кобил	% прохо- лосту
Орловська рисиста	33	8	24,2	35	3	11,6	32	4	12,5
Російська рисиста	55	17	30,9	55	12	21,8	48	9	18,7

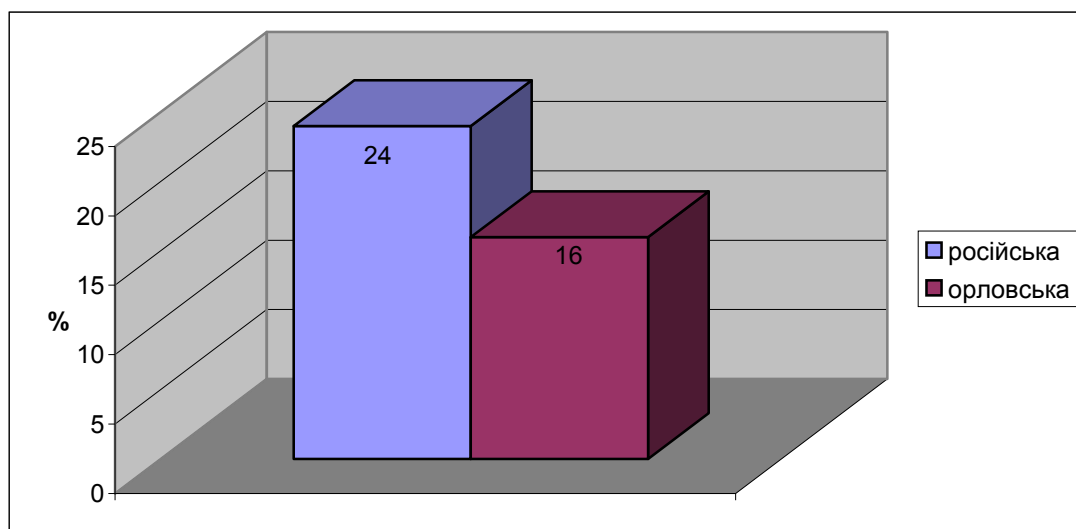

Рис. 1. Середній рівень (%) прохолостів у кобил російської та орловської порід.

У той же час проблема прохолостів була проаналізована з точки зору тривалості заводського використання кобил після закінчення іподромних випробувань. При цьому з'ясувалось, що рівень прохолостів у конематок обох порід у значному ступені залежить від цього фактору. В обох породах у перший рік заводського використання, після іподромних випробувань, рівень прохолосту не перевищував у середньому 5 %. У подальшому цей показник і в орловській і в російській породах поступово зростає і різко підвищується після 5 років заводського використання. Як бачимо з табл. 2 рівень прохолостів у конематок в цей період може складати більше ніж 50 %, відповідно 59,3 % і 55,5 % для російської рисистої та орловської рисистої порід.

Високий рівень прохолостів у кобил на п'ятому і старше році використання спостерігався нами упродовж усіх трьох парувальних кампаній (2005, 2006, 2007 років), що вказує на стійку тенденцію (рис. 2) за цим показником.

2.Динаміка прохолостів кобил російської та орловської рисистої породи в залежності від строку їх заводського використання у Дібрівському кінному заводі за 2005 - 2007 рр.

Строк заводського використання після іподромних випробувань, років	Процент кобил, що прохолостіли		
	орловська рисиста	російська рисиста	у середньому по двом породам
1	4,2	4,7	4,4
2	4,2	10,4	7,3
3	12,5	10,4	11,5
4	23,6	15,1	19,4
5 і старше	55,5	59,3	57,4
Всього	100	100	100

Таким чином, на загальний рівень прохолостів маточного поголів'я може значно впливати не тільки породний фактор і іподромні навантаження, але і процент у табуні кобил старшого віку. Дібрівський кінний завод є благополучним за інфекційними хворобами коней господарством. У зв'язку з цим ми не розглядали інфекційні хвороби, як причину яка викликає прохолости у кобил. Ректогенітальними дослідженнями, та спостереженнями за тривалістю статевих циклів, що проводились в період парувальної кампанії, встановлено, що найбільш вірогідною та частою причиною прохолостів кобил є рання ембріональна смертність на ранніх стадіях вагітності. Таким чином, ризик не отримання лошат від кобил у старшому віці (після 5 років заводського використання) значно зростає, що пов'язане з накопиченням низки гінекологічних дисфункцій та гормональних зрушень.

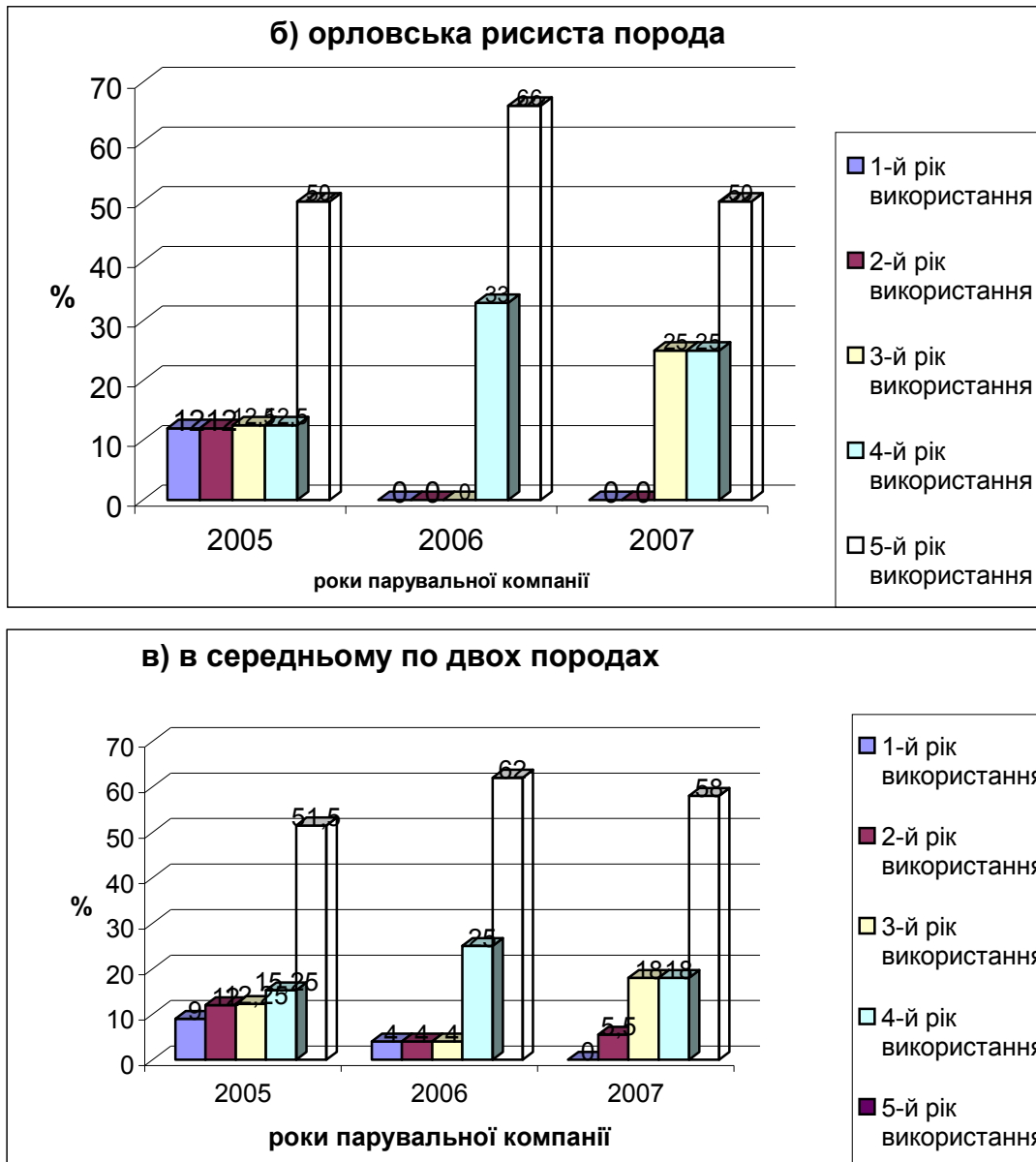

Рис.2. Рівень прохолостів кобил рисистих порід в залежності від строків заводського використання.

Виходячи з того, що в племінному конярстві бажане отримання максимальної кількості лошат від найбільш цінних у племінному відношенні конематок дуже актуальною є розробка заходів щодо подовження збільшення репродуктивного довголіття кобил.

Висновки:

1. Рівень прохолостів у кобил російської рисистої породи в умовах Дібрівського кінного заводу був вищий, ніж у кобил орловської рисистої породи.
2. У перший рік заводського використання після іподромних випробувань рівень прохолостів у кобил рисистих порід становить в середньому 4,4 % і згодом поступово зростає.
3. Після п'яти років заводського використання рівень прохолостів значно збільшується і становить більше ніж 57 % від кобил, які прохолостували, що вказує на необхідність застосування додаткових заходів при організації парування кобил старшого віку.

4. Динаміка рівня прохолостів для кобил орловської та російської рисистих порід по роках заводського використання є подібною.

Бібліографічний список

1. Пономаренко М.М., Чорний М.В. Конярство. Навчальний посібник. – Х.: «Еспада», 2001.- 250 с.
2. Пономаренко М.М. Вивчення впливу інтенсивності тренінгу та жвавості кобил на їх відтворювальну здатність та якість приплоду: Дис...канд.с.-г.н. – Харків, 1971.
3. Волков Д. Українська верхова // - Конярство й кінний спорт. – 1991. - №2.- С.10-12
4. Порохов Ф.Ф., Смирнов С.И., Шарабрин И.Г., Данилевський В.М. Внутрішні незаразні хвороби сільськогосподарських тварин. Вид. 5-е. - Випр. і доп.- Москва: Колос. - 1976.- 600 с. з іл.
5. Калашник И.А., Логвинов Д.Д., Смирнов С.И. Незаразні хвороби коней.- Москва: Агропромиздат. – 1990. - 272 с.
6. Алексєєв М., Леонова М., Матвєєв Л. Відтворні функції кобил у період іподромних випробувань // Конярство й кінний спорт. – 1988. - №2.-С.32
7. Балакшин О.А., Удосконалювати роботу з породами // Конярство і кінний спорт. – 1990. - №1.- С. 11-12.

УРОВЕНЬ ПРОХОЛОСТОВ У РЫСИСТЫХ КОБЫЛ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ПОРОДЫ И ДЛИТЕЛЬНОСТИ ЗАВОДСКОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ

К.И.Жувак, Харьковский ипподром

О.Б.Сушко, Институт животноводства УААН

А.С.Лабунец, Дибровский конный завод

В статье приведенные результаты изучения зависимости уровня прохолостов кобыл рысистых пород после ипподромных испытаний от породы и срока заводского использования. Установленная динамика прохолостов у рысистых кобыл от первого до пятого года заводского использования.

Ключевые слова: прохолосты, кобылы, порода, срок заводского использования

INFERTILE INSEMINATION DEGREE OF THE RACING MARES SUBJECT TO THE BREEDING TYPE & STUD MATING TERM

K. Zuvak , Kharkiv hippodrome

O. Sushko, the Institute of animal science, UAAS

A. Labunetz, Dibrovskiy stud

This article highlights the experimental research results of the comparative analysis on the infertile insemination of the Orlov & Russian native breed type mares. The test data were obtained subject to the breed type & stud mating term. Infertile insemination degree proved to increase after 5 years stud mating term. Infertile mares amount 57%. The data indicate the need to perfect insemination procedure by the old age mare mating.

Key words: infertile insemination, mares, breed, stud mating term.